

مدیران محترم کل اجرایی سراسر کشور

شماره: ۱۰۷۲۶۴
تاریخ: ۹۵/۶/۱۳
پیوست:

کاهش معنی‌دار حوادث شغلی در سالی که گذشت، مؤید این حقیقت است که پیشگیری از حوادث و بیماری‌های ناشی از کار، حتی در شرایط دشوار اقتصادی با سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت صحیح دست‌یافتنی و قابل تحقق است.

سازمان بین‌المللی کار (ILO) میزان مرگ و میر ناشی از بیماری‌های شغلی را حدود ۶ برابر حوادث مستقیم کاری برآورد می‌کند، موضوعی که در کشورهای در حال توسعه به دلیل ضعف ساختاری در فرآیند ثبت و گزارش بیماری‌های شغلی در واحدهای درمانی و همچنین بروز عوارض و نتایج حاصل از بیماری‌های ناشی از کار در بلند مدت و گاه پس از خروج کارگر از محیط کار، مورد توجه قرار نمی‌گیرد.

آسیب‌هایی که بعضاً پس از گذشت ۲۰ سال اشتغال در کارگاه‌های ناسالم، گریبان‌فشر زحمتکش جامعه کشور را می‌فشارد و پس از بازنشستگی زود هنگام شاغلان مشاغل سخت و زیان‌آور در سنین میان‌سالی و جوانی، آنان و خانواده‌های آنها را با انواع مشکلات ناشی از بیماری‌های صعب‌العلاج و لاعلاج شغلی تنها می‌گذارد که نتیجه‌ای جز تبدیل نیروی مولد کشور به مستمری‌بگیر بیمار در کشور ندارد.

از سوی دیگر بازگشت به کار گروه‌های کثیری از بازنشستگان زود هنگام مشاغل سخت و زیان‌آور به چرخه بازار کار، ضمن کاستن از فرصت‌های اشتغال جوانان جویای کار، معادلات حاکم بر کارآفرینی در کشور را بیش از پیش پیچیده‌تر نموده است. شایان ذکر است که در کشورهای توسعه‌یافته با اجرای مقررات ایمنی و بهداشت کار موثر و اعمال سیستم‌های نظارتی با رعایت اصل پیشگیری، صفت سخت و زیان‌آوری از مشاغل آن کشورها حذف و یا به حداقل کاهش یافته است، از اینرو با سرلوحه قرار دادن اصول اقتصاد مقاومتی و آگاهی از نقش موثر نیروی کار سالم در رشد و توسعه اقتصاد ملی، ضروری است دولت و شرکای ارزشمند اجتماعی دست در دست یکدیگر و با همکاری و هم‌افزایی نسبت به گسیختن چرخه باطل مشاغل سخت و زیان‌آور که نتیجه‌ای جز فرسودگی جسمی و روحی نیروی کار ارزشمند و تحمیل فشار اقتصادی بر منابع محدود صندوق بین‌نسلی سازمان تامین اجتماعی نداشته و ندارد، همگام شوند.

انتظار می‌رود قانون بازنشستگی پیش از موعد در مشاغل سخت و زیان‌آور با سیاست‌ها و راهبردهای جدید شورای عالی حفاظت فنی (مصوبات یکصد و بیست و نهمین مصوبه آن شورا مورخ ۹۴/۱۲/۱۷ در خصوص احصاء فعالیت‌های سخت و زیان‌آور مشمولین گروه "ب" آیین‌نامه در ۱۳ گروه شغلی) ضمن تفکیک مشاغل سخت از زیان‌آور با دقت و افری اجرا شود و مدیران محترم کل اجرایی با آموزش و نظارت موثرتر بر اقدامات کمیته‌های بدوی و تجدید نظر، موارد ذیل را با هدف اجرای دقیق قانون و آیین‌نامه‌های جدید ملحوظ نظر قرار دهند:

- ۱- آگاه‌سازی و بسترسازی لازم به منظور حمایت از کارفرمایان به منظور ارتقای شاخص‌های سالم‌سازی و سلامت محیط کار در کارگاه‌های مشمول قانون کار با هدف پیشگیری جدی از شیوع بیماری‌های شغلی؛
- ۲- کنترل موردی و راستی‌آزمایی گزارشات اندازه‌گیری و آلاینده‌سنجی محیط کار که توسط شرکت‌های خصوصی خدمات بهداشت حرفه‌ای انجام می‌شود با استفاده از ظرفیت‌های موجود در مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار و گروه‌های تحقیقات و آموزشی استانی وزارت متبوع؛
- ۳- جلوگیری از سوء استفاده و انحراف از مزایای قانون بازنشستگی پیش از موعد در مشاغل سخت و زیان‌آور که با هدف سلامت محور و کاستن از مواجهه کارگر با عوامل زیان‌آور در برخی از مشاغل خاص، تدوین و بعضاً به ابزاری برای تغییر ساختار و تعدیل نیروی انسانی برای همه کارگران شاغل در یک صنعت تبدیل شده است؛
- ۴- پیگیری و اقدام عاجل کارفرمایان کارگاه‌های مشمول مشاغل سخت و زیان‌آور در خصوص حذف صفت سخت و زیان‌آور به ویژه در مشاغل گروه الف (موضوع ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی کارهای سخت و زیان‌آور) با بکارگیری تدابیر فنی اصلاحی بر اساس قانون و با استفاده از ظرفیت مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار و گروه‌های تحقیقات و آموزشی استانی وزارت متبوع و مشاوران حفاظت فنی و خدمات ایمنی؛
- ۵- رویه‌سازی و آموزش دقیق اعضای کمیته‌های بدوی و تجدید نظر استانی به منظور وحدت رویه در اجرای دقیق سیاست‌ها، راهبردها و آیین‌نامه‌های جدید معاونت روابط کار و پرهیز جدی از هر گونه اعمال سلیقه در تفسیر و صدور رأی؛
- ۶- با توجه به ظرفیت‌های فصل چهارم قانون کار و مسئولیت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در برنامه‌ریزی، کنترل، ارزشیابی و بازرسی در زمینه بهداشت کار ضروری است بسترسازی لازم به منظور

وزیر

تشکیل کارگروه‌های مشترک با دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی برای رفع آلاینده‌های محیط کار صنایع مستعد در استان صورت گیرد تا ضمن آسیب‌شناسی روند بحران آفرین موجود، درخواست‌های بازنشستگی مشاغل سخت و زیان‌آور کنترل و کاهش یابد. شایان ذکر است هم‌اکنون حدود ۳۸ درصد از مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی از محل ارفاق‌های پیش‌بینی شده در مشاغل سخت و زیان‌آور بازنشسته می‌شوند که تداوم چنین روندی تهدیدی جدی برای پایدارسازی صندوق تأمین اجتماعی خواهد بود.

امید است با اجرای دقیق قوانین و مقررات ایمنی و بهداشت کار با هدف صیانت واقعی از نیروی کار ارزشمند کشور، شاهد پیاده‌سازی رویکرد پیشگیرانه به جای نگاه‌های حمایتی غیراثربخش بوده و نگاه سلامت محور جایگزین نگاه غرامت محور در کارگاه‌های کشور گردد؛ در این راستا ادارات کل اجرایی موظفند نسبت به ارائه مستمر گزارشات و مستندات اقدامات صورت گرفته به منظور اجرای مفاد این بخشنامه و ارتقای شاخص‌های سالم‌سازی محیط کار در کارگاه‌های مشمول آن استان به حوزه معاونت روابط کار اقدام نمایند؛ بدیهی است، میزان ارتقای شاخص‌های ایمنی و سالم‌سازی محیط کار در کارگاه‌های آن استان از جمله ارکان ارزیابی ادارات کل اجرایی در نظر گرفته خواهد شد.